

POSUDEK
Vedoucího práce na diplomovou práci

Jména a příjmení studenta: **Karolína Aubusová**
Téma diplomové práce: **„Postavení sociální práce při výkonu agendy dávek pomoci v hmotné nouzi“**
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Arnoldová Anna
Termín odevzdání vytištěných a podepsaných posudků na SO(2x):

Diplomová práce studentky Karolíny Aubusové se zaměřuje na „**Postavení sociální práce při výkonu agendy dávek pomoci v hmotné nouzi**“ a je zpracována na 125 stránek, včetně grafů a příloh. Poprvé jsem se s kompletně zpracovanou diplomovou prací seznámila 8. 7. 2018, takže jsem vůbec neměla možnost zasáhnout do vznikajícího textu, včetně výzkumné části. Taktéž je samostatně autorkou zpracována celá výzkumná část, včetně dotazníku. Předloženou práci jsem tedy měla možnost vidět jen jednou, navrhnout úpravy a opravy s tím, že termín vložení do SIS byl za pár dní.

Tématem diplomové práce je problematika postavení sociální práce při výkonu agendy dávek pomoci v hmotné nouzi. Toto téma si autorka vybrala z důvodu dlouhodobé pracovní zkušenosti v rámci výkonu sociálního pracovníka v agendě dávek pomoci v hmotné nouzi. Problematika pomoci v hmotné nouzi je v současné době stále diskutovaným tématem, které si zaslouží pozornost, neboť dávky jsou distribuovány za stanovených podmínek nejpotřebnějším rodinám.

System pomoci v hmotné nouzi od roku 2006 je koncipován jako forma pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb, za předpokladu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá. Jsou popsány jednotlivé dávky a podmínky nároku na výplatu těchto dávek. Dále se autorka zabývá organizační strukturou Úřadu práce ČR (ÚP ČR) a popisuje i podstatné změny, ke kterým došlo v rámci sociální reformy v roce 2012.

V rámci zákona o pomoci v hmotné nouzi a celkového pojetí agendy dávek pomoci v hmotné nouzi je patrné, že při výkonu této agendy je nutné vykonávat intenzivní sociální práci. I v současné době se očekává, že sociální pracovníci poskytnou klientům kvalitní sociální práci, která je především spatřována v sociálním poradenství. V rámci sociální reformy přešel od měsíce ledna 2012 výkon sociální práce z obcí s rozšířenou působností na ÚP ČR. Roli poskytovatele sociální práce převzala jednotlivá Kontaktní pracoviště ÚP ČR a zároveň se měla posílit sociální práce na přenesené působnosti. Od této doby se spolupráce mezi ÚP ČR a jednotlivými obcemi s rozšířenou působností měla zlepšovat. Do dnešního dne se oba systémy potýkají s nastavením a realizací sociální práce na obou stranách. Tímto krokem se sociální práce u obou poskytovatelů dostala spíše do pozadí. V rámci reformy se zvýšila administrativní zátěž v agendě dávek pomoci v hmotné nouzi. ÚP ČR společně s MPSV nezabezpečil dostatečné personální zajištění pro tuto agendu a nebyla možnost, jak zvládat a stíhat náročnost administrativy a zároveň poskytovat sociální práci. Sociální pracovnice místo sociální práce tak stále musí stihnout zpracovat a odbavit co největší počet klientů a dávky jim vyplatit. Na sociální práci pak nezbyvá čas.

V praktické části se autorka věnuje zodpovězení hlavní výzkumné otázky „Jak vnímají současné postavení sociální práce sociální pracovníci oddělení pomoci v hmotné nouzi ÚP ČR, v rámci výkonu agendy dávek pomoci v hmotné nouzi.“ Stanovila celkem tři hypotézy, vztahující se k hlavní výzkumné otázce. Ve výzkumu byly použity následující metody: studium odborné literatury, dotazník vytvořený na základě studia odborné literatury a následná analýza dat.

Úkolem bylo získat názor sociálních pracovníků na postavení sociální práce v agendě dávek pomoci v hmotné nouzi a zmapovat současné postavení sociální práce v oddělení dávek pomoci hmotné nouzi. Pozornost je věnována také tomu, zda sociální pracovníci tuto situaci vnímají stejně a zdali každý sociální pracovník vnímá, že současná podoba sociální práce, směřující ke klientům je dostatečná či nikoli. Jako metoda výzkumu byla zvolena kvantitativní metoda sběru dat, tj. formou dotazníku. V práci je provedena analýza pohledů jednotlivých sociálních pracovníků, kteří přímo vykonávají agendu dávek pomoci v hmotné nouzi na kontaktním pracovišti Úřadu práce ČR.

Převážná část otázek v dotazníku byly otázky uzavřené, pouze dvě otevřené. Jedna z otevřených otázek je zaměřena na to, jaké metody a nástroje používají sociální pracovníci v odděleních pomoci v hmotné nouzi a druhá otevřená otázka zjišťovala, jaká opatření by bylo potřeba nastolit, aby se postavení sociální práce zlepšilo. Dotazníky byly zaslány prostřednictvím e-mailu. Kontakty na zaměstnance ÚP ČR byly získány přes <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/pha/kop>. Jednalo se o výběrový vzorek, který by měl být náhodný, ale zaměřený na sociální pracovníky v referátu hmotné nouze na ÚP ČR, Krajská pobočka pro hlavní město Praha.

Dle vyhodnoceného dotazníku lze konstatovat, že současné postavení sociální práce při výkonu agendy dávek pomoci v hmotné nouzi na Úřadu práce ČR, je ve velmi omezeném působení. Kvůli administrativní zátěži se zpracováním jednotlivých dávek nezbyvá čas na kvalitní sociální práci. Nadále jsou totiž oddělení personálně poddimenzované. Zatížení sociálních pracovníků je možné spatřovat i v nutnosti vytvářet správní uvážení do rozhodnutí o dávkách. Sociální pracovníci chtějí poskytovat klientům sociální práce, protože ví, že je to správné i efektivní a mají zájem řešit těžké životní situace klientů pomocí sociální práce a nebyť pouze administrativními pracovníky.

Závěr její diplomové práce vyznívá ve prospěch sociálních pracovníků, kteří nechtějí jen vyplňovat žádosti o dávky pomoci v hmotné nouzi, ale rádi by více využívali všech metod sociální práce. Stanoveného cíle bylo dosaženo.

Odborná literatura k danému tématu pro diplomovou práci dostačující. Citace jsou v textu dobře zpracované.

Závěr: diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobré.

V Praze dne 20. 7. 2018

PhDr. Arnoldová Anna
Husitská teologická fakulta

